

Commissie Strategische Opgaven 21 november 2025

Vragen Kees Hanse (BBB), over Statenvoorstel Natuurherstel en aanpak stikstofreductie - 783692, agendapunt 4

Vragen Commissie Strategische Opgaven	Antwoorden
1. Hoe worden plannen ontvangen door ondernemers in het 3 km. gebied rondom de kwetsbare gebieden in Zeeland?	Ondernemers in en rond de Manteling van Walcheren en de Kop van Schouwen zijn per brief geïnformeerd over de noodzaak van aanvullende stikstofmaatregelen in deze gebieden. In de brief is aangegeven dat deze maatregelen in samenwerking met ondernemers verder worden uitgewerkt, waarbij vrijwilligheid het uitgangspunt blijft. Begin december organiseren we streekbijeenkomsten waarvoor alle betrokken ondernemers worden uitgenodigd. Tijdens deze bijeenkomsten, én in de gesprekken die we voeren in aanloop daarnaartoe, verzamelen we ideeën, zorgen en voorstellen. De input die hieruit voortkomt, nemen we mee in de verdere uitwerking van de maatregelen.
2. Wordt er met alle ondernemers gesproken, in alle verschillende sectoren, denk aan landbouwrecreatie, bouw, natuur (denk aan de grote aantallen wilde dieren) enz, enz.	Alle ondernemers in en rond de Manteling van Walcheren en de Kop van Schouwen in alle verschillende sectoren worden uitgenodigd om mee te praten over stikstof maar ook over andere opgaven in hun gebied.
3. Er wordt gesproken over verminderen van de hoeveelheid dierlijke mest in de 3km. zone. Wat wordt gedaan aan het verdien vermogen van de ondernemer op deze schrale gronden?	Het verlagen van de hoeveelheid dierlijke mest die wordt aangewend is slechts één van de diverse mogelijke maatregelen die worden genoemd in het maatregelenpakket 2 uit het Stikstofplan om de stikstofemissie uit dierlijke mest te verlagen. Het is aan de ondernemer om dié maatregel of een combinatie van maatregelen te kiezen die het beste past binnen de specifieke situatie (en financiële positie) van dat bedrijf.
4. Mag een ondernemer ter vervanging van dierlijke mest, extra kunstmest strooien om toch zijn gewas (oogst) veilig te stellen?	De totale maximale gebruiksnormen voor stikstof en fosfaat (uit zowel dierlijke mest als kunstmest) is wettelijk vastgelegd en komt voort uit nationale wet- en regelgeving. Daarvan kan ook binnen de Provincie Zeeland niet worden afgeweken. Binnen deze totale (stikstof) gebruiksruijnte kan, volgens wettelijke voorschriften, al worden gevarieerd in de verhouding dierlijke mest – kunstmest.
5. Mogen slapende vergunningen nog worden gebruikt, of moeten deze per definitie gelijk worden ingeleverd?	In het Stikstofplan wordt voorgesteld dat deze vergunningen verplicht worden ingetrokken. De reden hiervoor is dat slapende vergunningen weliswaar niet actief worden benut, maar juridisch nog wél ruijnte bieden om stikstof uit te stoten. Als deze ruijnte later alsnog wordt ingezet, zorgt

Vragen Commissie Strategische Opgaven	Antwoorden
	dat voor extra stikstofdepositie op kwetsbare Natura 2000-gebieden. Dat willen we voorkomen.
6. Als in Q4 2026 verwachte reducties niet worden gehaald, worden er maatwerk afspraken gemaakt, graag uitleg over deze zin.	Als verwachte reductie achterblijft, kunnen maatwerkafspraken worden gemaakt. Dit betekent dat per gebied, sector of ondernemer wordt bekeken welke aanvullende of aangepaste maatregelen nodig zijn om de reductiedoelen alsnog te bereiken. Deze maatwerkafspraken komen altijd tot stand in nauw overleg met de betrokken partijen. In dat overleg wordt samen verkend welke maatregelen voor de betreffende situatie uitvoerbaar en effectief zijn, en welke ondersteuning of randvoorwaarden daarbij nodig zijn. Maatwerk kan variëren van het aanscherpen van bestaande maatregelen tot het toevoegen van extra stappen of het versnellen van de uitvoering. Door dit in samenspraak met ondernemers, organisaties en gemeenten te doen, blijft er ruimte voor praktische oplossingen, draagvlak en een aanpak die aansluit bij de lokale omstandigheden.
7. Als na twee jaar er onvoldoende resultaat wordt gehaald, volgt verplichting ! Geldt dit voor alle ondernemers? Ook voor ondernemers die hun uiterste best hebben gedaan?	De mogelijke verplichting na twee jaar heeft betrekking op het collectieve resultaat in het gebied. Dat betekent niet dat alle ondernemers automatisch verplichtingen krijgen opgelegd. We kijken daarbij naar de inzet die ondernemers al hebben geleverd en welke maatregelen al zijn genomen. Als aanvullende maatregelen nodig blijken, gebeurt dit in goed overleg met de betrokken ondernemers en op basis van maatwerk. De verplichtende stap is bedoeld om samen de noodzakelijke reductie te realiseren, met oog voor de verschillen tussen bedrijven.
8. Er wordt gesproken over mest aanzuren in het 10 stappen plan. Kan er onderzoek worden gedaan (rusthoeve) wat deze aangezuurde mest betekent voor de bodem?	Het streven is om al vanaf het komende mestseizoen actief werk te maken van de toepassing van chemisch aangezuurde mest en om de effecten daarvan inzichtelijk te maken. Op dit moment wordt al contact gelegd met inhoudelijke experts om te komen tot een zorgvuldige en effectieve uitvoering van deze maatregel. Daarnaast wordt binnen de gebiedsaanpak in Noordwest-Walcheren en de Kop van Schouwen geïnventariseerd welke ondernemers interesse hebben in deze werkwijze. Ook wordt uitgewerkt welke ondersteuning en voorwaarden zij nodig hebben om de maatregel komend seizoen – op vrijwillige basis – daadwerkelijk te kunnen toepassen.

Vragen Commissie Strategische Opgaven	Antwoorden
9. Aansturen op Luzerne of andere eiwit houdende gewassen hebben een opbrengst derving van €200,- tot €500,-/ha. Hoe wordt dit gecompenseerd?	De maatregelen die worden getroffen moeten passen in een rendabele en volhoudbare bedrijfsvoering. De Provincie kan daarin ondersteunen. Denk aan subsidie van innovaties, maar ook het gezamenlijk uitvoeren van pilots en het beschikbaar stellen van kennis. Het is aan de ondernemer om dié maatregel of een combinatie van maatregelen te kiezen die het beste past binnen de specifieke situatie (en financiële positie) van dat bedrijf.
10. Extensivering van (camping) of landbouw bedrijf geeft waardevermindering op het resultaat van €20.000 tot €50.000/jaar aan inkomsten, en geeft ook waardevermindering aan de gronden waarop geproduceerd wordt, hoe wordt deze vermindering gecompenseerd?	Mogelijke compensatie gebeurt via maatwerk en overleg per bedrijf, waarbij wordt bekeken welke landelijke en eventuele provinciale middelen kunnen worden benut.